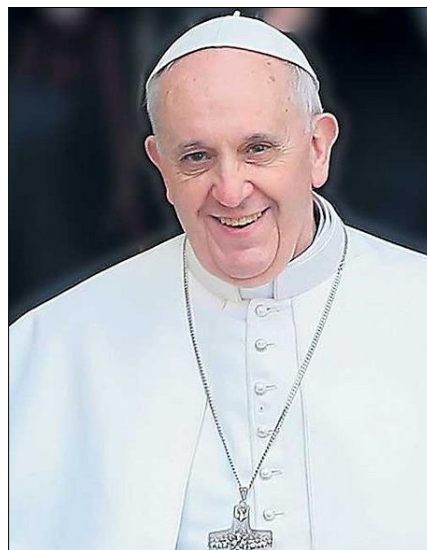


Misericordiae Vultus

Žēlsirdības ārkārtējās Jubilejas izsludināšanas bulla

Francisks
Romas bīskaps
Dieva kalpu kalps
visiem, kas lasīs šo vēstuli:
žēlastība, žēlsirdība un miers



1. Kristus ir Tēva žēlsirdības vaigs. Šķiet, ka šajā vārdā rodama kristīgās ticības noslēpuma sintēze. Tas kļuva dzīvs, redzams un savu kulmināciju sasniedza Jēzū no Nācaretes. Tēvs, “bagāts žēlsirdībā” (*Ef* 2,4), kad bija atklājis Mozum savu vārdu kā “Dievs, līdzcietīgs un žēlīgs, lēns dusmās, bagāts mīlestībā un uzticībā” (*Izc* 34,6), nav pārstājis ļaut iepazīt dažādos veidos un dažādos vēstures momentos savu dievišķo dabu. “Laikam piepildoties” (*Gal* 4,4), kad viss bija sagatavots saskaņā ar pestīšanas plānu, Viņš sūtīja savu Dēlu, no Jaunavas Marijas dzimušu, lai mums galīgā veidā atklātu savu mīlestību. Kas redz Viņu, redz Tēvu (sal. *Jņ* 14,9). Jēzus no Nācaretes ar savu vārdu, ar saviem žestiem un ar visu savu personu¹ atklāj Dieva žēlsirdību.

2. Mums vajag vienmēr kontemplēt žēlsirdības noslēpumu. Tas ir prieka, rāmuma un miera avots. Tas ir mūsu pestīšanas nosacījums. Žēlsirdība ir vārds, kas atklāj Vissvētās Trīsvienības noslēpumu. Žēlsirdība ir pēdējā un augstākā darbība, ar kuru Dievs nāk mums pretī. Žēlsirdība ir

1 Sal. Vatikāna II koncils, Dogm. Konst. *Dei Verbum*, 4.

pamatlikums, kas mājā katras personas sirdī, kura ar godīgu skatieni uzlūko ikvienu brāli, ko satiek savas dzīves ceļā. Žēlsirdība ir ceļš, kas vieno Dievu un cilvēku, jo atver sirdi cerībai vienmēr tikt mīlētām, neraugoties uz mūsu grēka robežām.

3. Ir brīži, kuros vēl intensīvākā veidā esam aicināti raudzīties uz žēlsirdību, lai mēs varētu kļūt Tēva darbības efektīva zīme. Tāpēc es izsludināju *Ārkārtējo Žēlsirdības Jubileju* kā labvēlīgu laiku Baznīcai, lai liecība, ko sniedz ticīgie, būtu izteiksmīgāka un ietekmīgāka.

Svētais gads tiks atklāts 2015. gada 8. decembrī, Bezvainīgās Ieņemšanas svētkos. Šie liturģiskie svētki parāda, kā Dievs darbojas kopš mūsu vēstures pirmsākumiem. Pēc Ādama un Ievas grēka Dievs negribēja atstāt cilvēci vienu un ļaunā varā. Tāpēc Viņš gribēja un izvēlējās Mariju, svētu un bezvainīgu mīlestībā (sal. *Ef* 1,4), lai viņa kļūtu cilvēku Pestītāja Māte. Uz grēka smagumu Dievs atbild ar piedošanas pilnību. Žēlsirdība vienmēr būs lielāka par jebkuru grēku, un neviens nevar noteikt robežas Dieva mīlestībai, kas ir piedošana. Bezvainīgās Ieņemšanas svētkos man būs prieks atvērt Svētās durvis. Šajā reizē tās būs *Žēlsirdības durvis*, pa kurām ieejot, ikviens varēs piedzīvot Dieva mīlestību, kas mierina, piedod un dāvā cerību.

Nākamajā, kas ir Adventa trešā svētdiena, tiks atvērtas Svētās durvis Romas katedrālē, sv. Jāņa Laterāna bazilikā. Sekojoši tiks atvērtas Svētās durvis citās pāvesta bazilikās. Nosaku, lai tajā pat svētdienā katrā vietējā baznīcā, katedrālē, kas ir visu ticīgo Māte-Baznīca, vai līdzkatedrālē, vai kādā citā baznīcā ar īpašu nozīmi, tiktu atvērtas uz visu Svēto gadu līdzīgas *Žēlsirdības durvis*. Pēc ordinārija izvēles tās var tikt atvērtas svētvietās, kuras ir daudzu svētceļnieku mērķis un kuri šajās svētajās vietās bieži sirdī ir žēlsirdības aizskarti un atrod atgriešanās ceļu. Tādā veidā ikviena partikulārā Baznīca tiks tieši iesaistīta šajā Svētajā gadā kā garīgās atjaunotnes un ārkārtas žēlastības laikā. Jubileja tiks svinēta Romā, kā arī vietējās baznīcās kā redzama visas Baznīcas kopības zīme.

4. Es izvēlējos 8. decembri, jo šis datums ir nozīmju bagāts nesenajā Baznīcas vēsturē. Svētās durvis es atvērsu piecdesmitajā gadadienā, kopš noslēdzās Vatikāna II vispārējais koncils. Baznīca jūt nepieciešamību turēt dzīvu šo notikumu. Ar to tai sākās jauns vēstures posms. Koncila tēvi bija spēcīgi uztvēruši kā patiesu Gara dvesmu nepieciešamību sava laika cilvēkiem runāt par Dievu daudz saprotamākā veidā. Nojaucot mūrus, kas ilgu laiku ieslēdza Baznīcu kā priviliegētu cietoksni, bija pienācis laiks pasludināt Evaņģēliju jaunā veidā. Vienmēr aktuālās evaņģelizācijas jauns posms. Jauns pienākums visiem kristiešiem liecināt ar daudz lielāku entuziasmu un pārliecību savu ticību. Baznīca juta atbildību būt pasaulē dzīvai Tēva mīlestības zīmei.

Nāk prātā sv. Jāņa XXIII nozīmes bagātie vārdi, kurus viņš izteica, atklājot Koncilu, lai norādītu sekošanas virzienu: “Tagad Kristus Līgava izvēlas lietot žēlsirdības medicīnu, nevis ņemt rokās stingrības ieročus. (..) Katoliskā Baznīca, ar šo Ekumenisko koncilu paceļot katoliskās patiesības lāpu, grib sevi parādīt kā visus mīlošu māti: labdabīgu, pacietīgu, žēlsirdības un labestības aizkustinātu par tās šķirtajiem bērniem”.² Tanī pat virzienā norādīja arī svētīgais Pāvils VI, kurš, noslēdzot Koncilu, teica: “Mēs gribam īpaši norādīt, ka mūsu Koncila reliģija galvenokārt bija mīlestība. (..) Senais stāsts par samarieti bija Koncila garīguma paradigma. (..) Simpātijas un apbrīnas straume izplūda no Koncila pār moderno cilvēku pasauli. Jā, norādot uz kļūdām, jo mīlestība to pieprasa ne mazāk kā patiesība, bet pret personām tikai pamudinājums, cieņa un mīlestība.

Nevis nomācoša diagnoze, bet iedrošinoši līdzekļi; nevis ļaunas nojautas, bet uzticības vēstījumi izceļoja no Koncila pretī mūsdienu pasaulei; tā vērtības bija ne tikai respektētas, bet cienītas, tā centieni atbalstīti, tā vēlmes attīrītas un svētītas. (..) Ir vēl kāda lieta, ko mums jāatklāj: visa šī doktrinārā

2 Vatikāna II koncila atklāšanas uzruna *Gaudet Mater Ecclesia*, 2-3, 1962, gada 11. oktobris.

bagātība ir vērsta vienā virzienā, proti, kalpot cilvēkam. Mēs sakām: „Cilvēks,” ikvienā stāvoklī, ikvienā vājībā, ikvienā nepieciešamībā”.³

Ar šīm pateicības jūtām par visu, ko Baznīca saņēma, un atbildību uzdevuma priekšā, kas to sagaida, mēs ieiesim pa Svētajām durvīm paļāvības pilni, ka mūs pavada augšāmceltā Kunga spēks, kas turpina atbalstīt mūsu svētceļojumu. Svētais Gars, kas vada ticīgo soļus, līdzdarbojoties Kristus paveiktās pestīšanas darbam, lai pavada un atbalsta Dieva tautu, tai palīdzot kontemplēt žēlsirdības vaigu.⁴

5. Jubilejas gads noslēgsies 2016. gada 20. novembrī, mūsu Kunga Jēzus Kristus, Vispasaules Karaļa, liturģiskajās svinībās, aizverot Svētās durvis. Šajā dienā vispirms jutīsim atzinību un pateicību Vissvētajai Trīsvienībai par šo dāvēto ārkārtējo žēlastības laiku. Uzticēsim Baznīcas dzīvi, visu cilvēci un milzīgo visumu Kungam Kristum, lai Viņš izlej savu žēlsirdību kā rīta rasu, lai vēsture būtu auglīga, visiem uzņemoties saistības, veidojot tuvo nākotni. Ļoti vēlos, lai nākamie gadi būtu žēlsirdības pārpilni, dodoties satikt ikvienu personu, nesot tai Dieva labestību un maigumu. Lai visus, ticīgos un tālos, var sasniegt žēlsirdības balzams kā Dieva valstības zīme, kas jau ir klātesoša mūsu vidū.

6. “Žēlsirdība ir Dieva raksturierzīme. Viņa visvarenība izpaužas tieši žēlsirdībā.”⁵ Šie sv. Akvīnas Toma vārdi atklāj, ka dievišķā žēlsirdība nav vājuma pazīme, bet drīzāk Dieva visvarenības izpausme. Tieši tāpēc vienā no senākajām liturģijas kolektām atrodam šādu lūgšanu: “Dievs, Tava varenība vislabāk parādās, kad Tu apžēlojies un piedod.”⁶ Dievs

3 Pāvils VI, Uzrunājot Koncila tēvus pēdējā vispārējās sinodes sēdē, 1965. gada 7. decembrī.

4 Sal. Vatikāna II koncils, Dogm. Konst. *Lumen Gentium*, 16; Past. Konst. *Gaudium et spes*, 15.

5 Sv. Akvīnas Toms, *Summa Theologiae*, II-II, q. 30, a.4.

6 Parastā liturģiskā laika XXVI svētdiena. Šī kolektas lūgšana parādās jau VIII gadsimtā Gelāzija Sakramentārija eukoloģiskajos tekstos (1198).

cilvēku vēsturē vienmēr būs kā tas, kurš ir klātesošs, tuvs, apredzīgs, svēts un žēlsirdīgs.

“Pacietīgs un žēlsirdīgs” ir binoms, kas bieži atkārtojas Vecajā Derībā, lai aprakstītu Dieva dabu. Viņa žēlsirdīgā būtība ir sastopama konkrēti daudzajos pestīšanas vēstures darbos, kur Viņa labestība gūst virsroku pār sodīšanu un iznīcināšanu. Psalmi īpašā veidā izceļ šo dievišķās darbošanās lielumu: “Viņš piedod visas tavas vainas, dziedē visas tavas kaites, izglābj tavu dzīvību no bedres, tevi apņem ar labestību un žēlsirdību.” (103, 3-4) Vēl skaidrākā veidā cits psalms apliecina konkrētas žēlsirdības zīmes: “Kungs atbrīvo gūstekņus, Kungs atdara acis aklajiem, Kungs paceļ nomāktos, Kungs mīl taisnos, Kungs pasargā svešiniekus, bāreni un atraitni pieceļ kājās, bet ļaundara ceļu ritenī sagriež.” (146,7-9) Un kā pēdējais, lūk, citi psalmista izteikumi: “[Kungs] dziedē tos, kam satriektas sirdis, un apsaitē viņu brūces. (..) Pazemīgos Kungs pieceļ kājās, ļaundarus viņš nogāž pie zemes.” (147,3.6) Kopumā Dieva žēlsirdība nav abstrakta ideja, bet konkrēta realitāte, ar kuru Viņš atklāj savu tēvišķo un mātišķo mīlestību un savas būtības dziļumos ir aizkustināts par savu bērnu. Šajā sakarā patiesi var runāt par dziļi iesakņojušos mīlestību. Tā nāk no sirds kā dziļas, dabiskas jūtas, kas ir pilnas maiguma un līdzjūtības un ko raksturo atlaidas un piedošana.

7. Mūžīga ir viņa žēlsirdība” - tas ir refrēns, kas atkārtojas pēc katra 136. psalma panta, kur tiek izklāstīta Dieva Atklāsmes vēsture. Žēlsirdības spēkā visi Vecās Derības notikumi ir bagāti ar dziļu pestīšanas vērtību. Žēlsirdība Dieva vēsturi ar Izraēli padara par pestīšanas vēsturi. Liekas, ka nemitīgi atkārotie psalma vārdi “mūžīga ir Viņa žēlsirdība” grib pārraut laika un telpas apli, lai to visu iekļautu mūžīgās mīlestības noslēpumā. It kā gribētu teikt, ka ne tikai vēsturē, bet arī mūžībā cilvēks būs zem žēlsirdīgā Tēva skatiena. Tā nav nejaušība, ka šo psalmu, ko sauc par “Lielo *hallel*”, Izraēla tauta gribēja iekļaut vissvarīgākajos liturģiskajos tekstos.

Pirms ciešanām Jēzus lūdzās šo žēlsirdības psalmu. To apliecina evaņģēlists Matejs, kad saka, ka, “nodziedājis

pateicības dziesmu” (26,30), Jēzus ar mācekļiem devās uz Olīvkalnu. Iedibinot Euharistiju kā savu un savas Pashas mūžīgo piemiņu, Viņš simboliski novietoja šo Atklāsmes augstāko darbību žēlsirdības gaismā. Tai pat žēlsirdības horizontā Jēzus izdzīvoja savas ciešanas un nāvi, apzinoties lielo mīlestības noslēpumu, kas tiks piepildīts pie krusta. Zinot, ka pats Jēzus lūdzās šī psalma vārdiem, mums, kristiešiem, tas kļūst vēl svarīgāks un liek iekļaut refrēnu mūsu ikdienas slavēšanas lūgšanā: “Mūžīga ir Viņa žēlsirdība.”

8. Cieši raugoties uz Jēzu un viņa žēlsirdīgo vaigu, mēs varam pieņemt Vissvētās Trīsvienības mīlestību. Sūtība, ko Jēzus saņēma no Tēva, bija atklāt dievišķās mīlestības noslēpumu visā tās pilnībā. “Dievs ir mīlestība,” (1 *Jņ* 4,8.16) pirmo un vienīgo reizi visos Svētajos Rakstos pavēsta evaņģēlists Jānis. Tagad šī mīlestība ir kļuvusi redzama un taustāma visā Jēzus dzīvē. Viņa persona nav nekas cits kā mīlestība - mīlestība, kas sevi dod par velti.

Viņa attiecības ar personām, kuras Viņam tuvojās, atklāj kaut ko vienreizēju un neatkārtojamu. Zīmes, ko Viņš veic, īpaši attiecībā uz grēciniekiem, nabagiem, atstumtajiem, slimajiem un cietējiem, ir žēlsirdības zīmes. Viss Viņā runā par žēlsirdību. Viņā nav nekā tāda, kas būtu bez līdzjūtības.

Jēzus, redzēdams, ka daudzi cilvēki, kas Viņam sekoja, ir noguruši un bezpalīdzīgi, apmaldījušies un bez vadītāja, sajuta savas sirds dziļumos lielu līdzjūtību pret viņiem (sal. *Mt* 9,36). Šīs līdzjūtīgās mīlestības spēkā Viņš dziedināja slimos, kurus pie Viņa atveda (sal. *Mt* 14,14), un ar dažām maizēm un zivīm pabaroja lielus pūļus (sal. *Mt* 15,37). Tas, kas virzīja Jēzu visos apstākļos, bija nekas cits kā žēlsirdība, ar kuru Viņš lasīja jautātāju sirdīs un atbildēja viņu patiesākajām vajadzībām. Kad Viņš satika Naimas atraitni, kura pavadīja savu vienīgo dēlu uz apbedīšanu, Viņš sajuta lielu līdzjūtību raudošās mātes lielo ciešanu priekšā un atdeva viņai dēlu atpakaļ, augšāmceļot to no nāves (sal. *Lk* 7,15). Kad bija atbrīvojis Gerazas apsēsto, uzticēja viņam šādu misiju: “Sludini, ko Kungs tev ir darījis un žēlsirdību, kāda Viņam bija pret tevi.” (*Mk* 5,19) Arī Mateja

aicinājums ir ietverts šajā žēlsirdības horizontā. Ejot garām nodokļu galdam, Jēzus ieraudzīja Mateju. Tas bija žēlsirdības skatiens, kas piedeva šī cilvēka grēkus, un, uzvarot citu mācekļu pretošanos, izvēlējās viņu, grēcinieku un muitnieku, lai tas kļūtu par vienu no Divpadsmi. Svētais Beda Godājamais, komentējot šo Evaņģēlija fragmentu, rakstīja, ka Jēzus uzlūkoja Mateju ar žēlsirdīgu mīlestību un viņu izvēlējās: *miserando atque eligendo*.⁷ Mani vienmēr ir iespaidojis šis izteiciens tik lielā mērā, ka to padarīju par savu moto.

9. Līdzībās par žēlsirdību Jēzus atklāj Dievu kā Tēvu, kurš nepadodas, līdz kamēr ar līdzjūtību un žēlsirdību nav iznīcinājis grēku un uzveicis noraidīšanu. Mēs pazīstam šīs līdzības, īpaši trīs: par nomaldījušos avi, pazudušo drahtu un līdzību par tēvu un diviem dēliem (sal. *Lk* 15,1-32). Šajās līdzībās Dievs vienmēr tiek stādīts priekšā kā prieka piepildīts, īpaši tad, kad piedod. Tanīs atrodam mūsu ticības un Evaņģēlija kodolu, jo žēlsirdība ir atklāta kā spēks, kas visu uzvar, kas piepilda sirdi ar mīlestību un mierina ar piedošanu.

Citā līdzībā mēs atrodam mācību par to, kādam jābūt mūsu kristīgās dzīves veidam. Pētera jautājuma par to, cik reizes būtu nepieciešams piedot, pamudināts, Jēzus atbild: “Es tev nesaku: līdz septiņām reizēm, bet gan: līdz septiņdesmit reiz septiņām,” (*Mt* 18,22) un izstāsta līdzību par “nelietīgo kalpu”. Ķēniņš viņu izsauca, lai atprasītu lielu summu, viņš uz ceļiem lūdza, un ķēniņš viņam parādu atlaida. Tūlīt viņš satika citu kalpu kā pats, kurš viņam bija parādā dažus centus, tas lūdzās uz ceļiem, lai par viņu apžēlojas, bet viņš atteicās un to ielika cietumā. Kad ķēniņš uzzināja par notikušo, ļoti saniknojās un, pasaucis to kalpu, teica: “Vai tev tāpat nevajadzēja apžēloties par savu biedru, kā es par tevi apžēlojos?” (*Mt* 18,33) Un Jēzus noslēdz: “Tā arī mans debesu Tēvs jums darīs, ja jūs ikviens savam brālim no sirds nepiedosiet.” (*Mt* 18,35)

Līdzība satur dziļu pamācību ikvienam no mums. Jēzus apgalvo, ka žēlsirdība nav tikai Tēva darbošanās, bet kļūst

7 Sal. *Om.* 21: *CCL* 122,149-151.

kritērijs, lai saprastu, kuri ir Viņa patiesie bērni. Mēs esam aicināti izdzīvot žēlsirdību, jo pret mums kā pirmajiem tika pielietota žēlsirdība. Apvainojumu piedošana kļūst žēlsirdīgās mīlestības redzamā izpausme, un mums, kristiešiem, tas ir imperatīvs, kuru nevaram neievērot. Bieži vien piedot mums šķiet grūti. Tomēr piedošana ir instruments, kas ielikts mūsu trauslajās rokās, lai iegūtu sirds mieru. Atbrīvošanās no niknuma, dusmām, vardarbības un atriebības ir laimīgas dzīves nepieciešamais priekšnosacījums. Atbildēsim apustuļa pamudinājumam: “Lai saule nenoriet, jums dusmojoties.” (*Ef* 4,26) Īpaši ieklausīsimies Jēzus vārdos, kurš žēlsirdību izvirzīja par dzīves ideālu un mūsu ticības autentiskuma kritēriju: “Svētīgi žēlsirdīgie, jo viņi atradīs žēlsirdību.” (*Mt* 5,7) Tā ir svētība, no kuras ar sevišķu apņemšanos varam iedvesmoties šajā Svētajā gadā.

Kā to varam pamanīt, žēlsirdība Svētajos Rakstos ir atslēgas vārds, lai parādītu, kā Dievs darbojas uz mums. Viņš neaprobežojas tikai ar savas mīlestības pasludināšanu, bet padara to redzamu un taustāmu. Mīlestība nevar būt tikai abstrakts vārds. Tā pēc savas dabas ir konkrēta dzīve: nodomi, attieksme, uzvedība, kas izpaužas ikdienas rīcībā. Dieva žēlsirdība ir Viņa atbildība par mums. Viņš jūtas atbildīgs, vēlas mūsu labumu un grib redzēt mūs laimīgus, prieka un miera piepildītus. Tanī pat virzienā jābūt orientētai kristiešu žēlsirdīgajai mīlestībai. Kā mīl Tēvs, tā mīl bērni. Kā Viņš ir žēlsirdīgs, tā arī mēs esam aicināti būt žēlsirdīgi viens pret otru.

10. Žēlsirdība ir pīlārs, kas uztur visu Baznīcas dzīvi. Visām tās pastorālajām darbībām vajadzētu būt maiguma caurstrāvētām. Tai jāvērsas pie ticīgajiem ar maigumu. Sludinot un liecinot pasaulei, nekur nedrīkst pietrūkt žēlsirdības. Baznīcas ticamības ceļš ir žēlsirdīgās un līdzjūtīgās mīlestības ceļš. Baznīca “dzīvo ar neizsmeļamu vēlmi piedāvāt žēlsirdību”.⁸ Varbūt jau ilgu laiku esam aizmirsuši

8 Apustuliskais pamudinājums *Evangelli gaudium*, 24.

rādīt un izdzīvot žēlsirdības ceļu. Kārdinājums, no vienas puses, pieprasīt vienmēr un tikai taisnīgumu ir licis aizmirst, ka tas ir pirmais solis, nepieciešams un obligāts, bet Baznīcai vajag doties tālāk, lai sasniegtu daudz augstāku un daudz nozīmīgāku mērķi. No otras puses, ir skumji redzēt, kā piedošanas pieredze mūsu kultūrā kļūst arvien retāka. Līdz pats vārds dažos momentos šķiet izzudis. Bez piedošanas liecināšanas dzīve kļūst neauglīga un sterila – it kā dzīvotu pamestā tuksnesī. Baznīcai ir no jauna pienācis laiks uzņemties piedošanas priecīgās vēsts sludināšanu. Tas ir laiks atgriezties pie būtiskā, lai uzņemtos mūsu brāļu grūtības un trūkumus. Piedošana ir spēks, kas augšāmceļ jaunai dzīvei un sniedz drosmi raudzīties nākotnē ar cerību.

11. Mēs nedrīkstam aizmirst svarīgo mācību, ko sv. Jānis Pāvils II mums atstāja savā otrajā enciklikā *Dives in misericordia*, kas tai laikā bija negaidīta un daudzus pārsteidza ar savu saturu. Īpaši vēlos atcerēties divus fragmentus. Pirmkārt, Svētais tēvs norāda uz žēlsirdības tēmas aizmiršanu mūsdienu kultūrā: “Mūslaiku mentalitāte varbūt vairāk nekā agrākos laikos, šķiet, pretojas Dieva žēlsirdībai un arī mēģina izstumt no dzīves un izdzēst no cilvēka sirds pašu žēlsirdības ideju. Žēlsirdības vārds un jēdziens, šķiet, ir neērts cilvēkam, kurš, pateicoties neaptveramajai zinātnes un tehnikas attīstībai, ko vēsture iepriekš nav pazinusi, ir kļuvis par kungu, pakļaujot zemi un valdot pār to (sal. *Rad* 1,28). Tāda valdīšana pār zemi, reizēm vienpusēji un virspusēji saprasta, liekas, neatstāj vietu žēlsirdībai... Un tieši tāpēc šajā Baznīcas un pasaules situācijā daudzi cilvēki un daudzas kopienas, dzīvas ticības izjūtas vadītas, spontāni vērsas pie Dieva žēlsirdības”.⁹

Tādējādi sv. Jānis Pāvils II pamatoja nepieciešamību steidzami sludināt žēlsirdību mūsdienu pasaulei un par to liecināt: “Tā izriet no mīlestības uz cilvēku, uz visu, kas ir cilvēcis un kas saskaņā ar lielas mūsu laikmeta daļas nojautu ir lielu briesmu apdraudēts. Kristus noslēpums (..) man liek

9 N. 2.

pasludināt žēlsirdību kā žēlsirdīgā Dieva mīlestību, atklātu pašā Kristus noslēpumā. Tas man liek arī aicināt uz šo žēlsirdību un izlūgt to šajā grūtajā, kritiskajā Baznīcas un pasaules vēstures fāzē.” Šī viņa mācība vairāk kā jebkad ir aktuāla un ir pelnījusi īpašu uzmanību šajā Svētajā gadā. No jauna ieklausīsimies viņa vārdos: “Baznīca dzīvo autentisku dzīvi, kad apliecina un pasludina žēlsirdību, kas ir Radītāja un Pestītāja visbrīnišķīgākā īpašība, un kad tā ved cilvēkus pie Pestītāja žēlsirdības, ko tā glabā un izplata, avotiem”.¹⁰

12. Baznīcas misija ir sludināt Dieva žēlsirdību, kas ir Evaņģēlija pukstošā sirds, lai tādējādi aizsniegtu katras personas sirdi un prātu. Kristus Līgava rīkojas tāpat kā Dieva Dēls, kurš dodas pretī visiem, nevienu neizslēdzot. Mūsu laikā, kad Baznīca ir iesaistīta jaunajā evaņģelizācijā, žēlsirdības tematu jāpiedāvā ar jaunu entuziasmu un ar atjaunotu pastorālu darbību. Izdzīvot žēlsirdību pirmajai un par to liecināt – tam ir izšķiroša nozīme Baznīcā un tajā, vai būs ticams sludināšanas darbs, ko tā veic. Baznīcai ar savu valodu un žestiem jāatklāj žēlsirdība, lai uzrunātu cilvēku sirdis un pamudinātu tās no jauna atrast atpakaļceļu pie Tēva.

Pirmā Baznīcas patiesība ir Kristus mīlestība. Šī mīlestība sniedzas līdz piedošanai un sevis dāvāšanai, un Baznīca ir tās kalpone un vidutāja pie cilvēkiem. Tāpēc, kur ir klātesoša Baznīca, tur jābūt redzamai Tēva žēlsirdībai. Mūsu draudzēs, kopienās, asociācijās un kustībās, citiem vārdiem sakot, visur, kur ir kristieši, ikvienam jāspēj atrast žēlsirdības oāzi.

13. Mēs gribam šo Jubilejas gadu dzīvot Kunga vārda gaismā: *Žēlsirdīgi kā Tēvs*. Evaņģēlists sniedz Jēzus mācību, kurš saka: “Esiet žēlsirdīgi, kā jūsu Tēvs ir žēlsirdīgs.” (*Lk* 6,36) Tā ir dzīves programma – cik prasīga, tik arī prieka un miera bagāta. Jēzus pavēle ir adresēta visiem tiem, kuri klausās Viņa balsi (sal. *Lk* 6,27). Lai būtu žēlsirdīgi, vispirms mums vajag

¹⁰ Turp., 13.

klausīties Dieva Vārdu. Tas nozīmē atgūt klusuma vērtību, lai meditētu Vārdu, kurš mums tiek adresēts. Šajā veidā ir iespējams kontemplēt Dieva žēlsirdību un padarīt to par savas dzīves stilu.

14. *Svētceļojums* ir īpaša zīme Svētajā gadā, jo tā ir ceļa ikona, ko veic katrs savā dzīvē. Dzīve ir svētceļojums, un cilvēks ir *viator* (ceļinieks), svētceļnieks, kurš veic savu ceļu, līdz sasniedz ilgoto mērķi. Arī, lai sasniegtu Svētās durvis Romā un citās vietās, ikvienam būs jāveic svētceļojums saskaņā ar saviem spēkiem. Tā būs zīme tam, ka arī žēlsirdība ir mērķis, ko sasniegt un kas pieprasa apņemšanos un upuri. Lai svētceļojums ir atgriešanās stimuls: izejot pa Svētajām durvīm, mēs ļausim sevi apskaut Dieva žēlsirdībai un apņemsimies būt žēlsirdīgi pret citiem, kā Tēvs ir žēlsirdīgs pret mums.

Kungs Jēzus mums parāda, kādi ir svētceļojuma posmi, pateicoties kuriem, varam sasniegt šo mērķi: "Netiesājiet un jūs netiksiet tiesāti; nepazudiniet un jūs netiksiet pazudināti! Piedodiet un arī jums tiks piedots! Dodiet un jums tiks dots: labs, piespaidīts, sakratīts un pāri plūstošs mērs tiks sabērts jūsu klēpī. Jo ar tādu pašu mēru, ar kādu jūs mērīsiet, arī jums tiks atmērīts." (*Lk* 6,37-38) Vispirms ir teikts, lai mēs netiesājam un nenosodām. Ja mēs negribam, lai Dievs mūs tiesātu, tad nedrīkstam tiesāt savu brāli. Cilvēki ar saviem spriedumiem apstājas pie virspusējā, kamēr Tēvs uzlūko iekšieni. Cik daudz ļaunuma nodara vārdi, kas tiek izteikti skaudības un greizsirdības dēļ! Aizmuguriski runāt sliktu par savu brāli nozīmē nostādīt viņu sliktā gaismā, kompromitēt viņa reputāciju un ieraut aprunāšanas virpulī. Raugoties pozitīvi, netiesāt un nenosodīt nozīmē prast ieraudzīt visu labo, kas ir katrā cilvēkā, un neļaut viņam ciest no mūsu daļējā sprieduma un pieņēmuma, ka zinām visu. Taču tas nav pietiekoši, lai izteiktu žēlsirdību. Jēzus prasa arī *piedot* un *dāvāt*. Būt piedošanas instrumentiem, jo mēs kā pirmie to esam saņēmuši no Dieva. Būt dāsniem attiecībā ar visiem, zinot, ka arī Dievs izlej savu labvēlību pār mums ar lielu augstsirdību.

Tātad, *Žēlsirdīgi kā Tēvs* ir Svētā Gada “moto”. Žēlsirdība mums ir pierādījums tam, kā Dievs mīl. Viņš dāvā sevi visu uz visiem laikiem par brīvu un neko neprasot pretī. Viņš nāk mums palīgā, kad Viņu piesaucam. Tas ir skaisti, ka Baznīcas ikdienas lūgšana iesākas ar šiem vārdiem: “Dievs, mēs Tavu palīdzību lūdzam, Kungs, nekavējies mums palīdzēt.” (*Ps* 70,2) Palīdzība, ko piesaucam, jau ir pirmais Dieva žēlsirdības solis mums pretī. Viņš nāk mūs glābt no mūsu trauklā stāvokļa, kādā atrodamies. Viņš palīdz mums piedzīvot savu klātbūtni un tuvumu. Diena no dienas, Viņa līdzjūtības aizskarti, arī mēs varam kļūt līdzjūtīgi attiecībās ar visiem.

15. Šajā Svētajā gadā mums būs iespēja atvērt savu sirdi tiem, kuri dzīvo visdažādākajās eksistences perifērijās, ko bieži vien dramatiski rada modernā pasaule. Cik daudz nedrošības situāciju un ciešanu ir mūsdienu pasaulē! Cik daudz brūču ir iespiedies to miesās, kuri vairs nevar izteikt savu viedokli, jo viņu sauciens ir izgaiss un apklusis bagāto tautu vienaldzības dēļ. Šajā Jubilejā Baznīca vēl vairāk būs aicināta aprūpēt šīs brūces, veldzēt tās ar mierinājuma eļļu, apsaitēt ar žēlsirdību, aprūpēt ar solidaritāti un nepieciešamo uzmanību. Nekritīsim vienaldzībā, kas pazemo; pieradumā, kas anestezē dvēseli un traucē atklāt jauno; cinismā, kas iznīcina. Atvērsim savas acis, lai uzlūkotu pasaules ciešanas, daudzo brāļu un māsu brūces, kuriem ir atņemta cieņa, un jutīsimies pamudināti ieklausīties viņu saucienā pēc palīdzības. Lai mūsu rokas satver viņu rokas, un pievilksim viņus sev klāt, lai tie sajūt mūsu tuvuma, draudzības un brālības siltumu. Lai viņu sauciens kļūst mūsējais, un kopā mēs varēsim salauzt vienaldzības mūri, kas bieži valda pār visu, lai tādējādi noslēptu liekulību un egoismu.

Es karsti vēlos, lai kristīgā tauta Jubilejas laikā pārdomātu par *žēlsirdības darbiem miesai un dvēselei*. Tas būs veids, kā atmodināt mūsu sirdsapziņu, kas bieži vien snauž nabadzības drāmas priekšā, un aizvien vairāk iedziļināties Evaņģēlija vēsts būtībā, kur nabagi ir dievišķās žēlsirdības privilēģētie adresāti. Jēzus ar saviem sprediķiem mums norāda uz šiem žēlsirdības darbiem, lai mēs saprastu, vai dzīvojam vai

nedzīvojam kā viņa mācekļi. No jauna pievērsīsim uzmanību *žēlsirdības darbiem miesai*: pabarot izsalkušos, padzirdīt izslāpušos, apgērbt kailos, uzņemt svešiniekus, palīdzēt slimajiem, apmeklēt cietumniekus, apbedīt mirušos. Un neaizmirsīsim *garīgos žēlsirdības darbus*: dot padomu šaubās esošajiem, mācīt nezinošos, brīdināt grēciniekus, mierināt nomāktos, piedot aizvainojumus; pacietīgi paciest tos, kuri ir garlaicīgi; lūgt Dievu par dzīvajiem un mirušajiem.

Mēs nevaram izvairīties no Kunga vārdiem, jo saskaņā ar tiem mēs tiksim tiesāti: vai būsime devuši ēst tam, kurš ir izsalcis, un dzert tam, kurš ir izslāpis? Vai būsime uzņēmuši svešinieku un apgērbuši kailo? Vai atradīsim laiku būt kopā ar slimo un cietumnieku? (sal. *Mt* 25,31-45) Bez tam mums tiks prasīts, vai palīdzējām atbrīvoties no šaubām, kas liek krist bailēs un bieži vien ir vientulības avots; vai bijām spējīgi uzveikt nezināšanu, kurā dzīvo miljoniem cilvēku, sevišķi bērni, kuriem ir liegta nepieciešamā palīdzība, lai tos paglābtu no nabadzības; vai mēs bijām līdzās tam, kurš ir vientuļš un nomākts; vai mēs piedevām tam, kurš mūs apvaino, un vai noraidījām ikvienu niknuma un naida formu, kas ved uz vardarbību; vai bijām pacietīgi pēc Dieva parauga, kurš ir tik pacietīgs ar mums; visbeidzot, vai mēs uzticējām Kungam lūgšanā mūsu brāļus un māsas? Ikvienā šajā “vismazākajā” ir klātesošs pats Kristus. Viņa miesa no jauna ir redzama kā izmocīta, ievainota, šaustīta, izsalkusi, bēgļa miesa (...), lai mēs to atpazītu, aizskartu un rūpīgi atbalstītu. Neaizmirsīsim sv. Jāņa no Krusta vārdus: “Dzīves novakarē tiksim tiesāti pēc mīlestības”.¹¹

16. Lūkasa evaņģēlijā atrodam citu svarīgu aspektu, lai šo Jubileju izdzīvotu ar ticību. Evaņģēlists stāsta, ka Jēzus sabatā atgriezās Nācaretē un, kā bija ierasts, iegāja sinagogā. Viņu aicināja lasīt un skaidrot Rakstus. Tas bija fragments no pravieša Isaja grāmatas, kur ir rakstīts: “Kunga Gars ir pār mani, jo Viņš ir svaidījis mani pasludināt prieka vēsti

¹¹ *Parole di luce e di amore*, 57.

nabagiem. Viņš ir sūtījis mani dziedināt sirdī satriektos un pasludināt atbrīvošanu gūstekņiem, un salauztos darīt brīvus, un pasludināt Kunga žēlsirdības gadu.” (*Is* 61,1-2) “Žēlsirdības gadu”: tieši to, ko Kungs ir pasludinājis, mēs ilgojamies izdzīvot. Šis Svētais gads nes sev līdzī Jēzus sūtības bagātību, kas atskan pravieša vārdos: ar vārdiem un darbiem mierināt nabagus; pasludināt brīvību tiem, kuri atrodas modernās sabiedrības jauno verdzību cietumā; atgriezt redzi tiem, kuri nespēj vairs redzēt, jo ir paši pār sevi noliekušies; atgriezt cieņu tiem, kam tā ir atņemta.

Lai Jēzus sludināšana no jauna atklājas ticības atbildēs, ko kristieši ir aicināti sniegt ar savu liecību. Lai mūs pavada apustuļa vārdi: “Kas dara žēlsirdības darbu, lai dara to ar prieku.” (*Rom* 12,8)

Lai šī Jubilejas gada Lielais gavēnis tiek intensīvāk izdzīvots kā īpašs laiks Dieva žēlsirdības svinēšanai un piedzīvošanai. Cik daudz Svēto Rakstu lappušu varam medīt Lielā gavēņa nedēļās, lai tādējādi atklātu Tēva žēlsirdības vaigu! Ar pravieša Mihas vārdiem arī mēs varam atkārtot: “Tu, Kungs, esi Dievs, kas noņem vainas un piedod grēkus, kas neturi dusmas uz mūžiem, jo Tev patīk izmantot žēlsirdību. Tu, Kungs, atgriezīsies pie mums un apžēlosies par savu tautu. Tu samīdīsi mūsu noziegumus un iemetīsi jūras dzelmē visus mūsu grēkus.” (*sal.* 7,18-19)

Šis pravieša Isajas lappuses varēsīm konkrētāk pārdomāt šajā lūgšanas, gavēņa un tuvākmīlestības laikā: “Vai tad drīzāk šis nav tas gavēnis, ko vēlos: saraut ļaunuma važas, izraisīt nebrīves valgus, atlaist apspiestos brīvībā, salauzt ikkatru jūgu? Vai tad ne savu maizi dalīt ar izsalkušo, ievest mājās trūcīgos un klīstošos? Ja redzi kādu kailu, apģērb viņu un nenonievā savu tuvāko. Tad kā rīta blāzma uzausīs tava gaisma, un tava veselība atplauks jo drīz. Tava taisnība ies tev pa priekšu, un tevi pavadīs Kunga godība. Tad tu sauksi, un Kungs uzklausīs, tu kliegsi, un Viņš atbildēs: “Lūk, es esmu!” Ja tu no sava vidus aizvāksi jūgu un pārstāsi kratīt ar pirkstu un runāt nekrietnības, ja tu savu dvēseli atvērsi izsalkušajam un apmierināsi apbēdinātu dvēseli, tad tava gaisma uzausīs

tumsībā, un tava tumsa kļūs kā dienas vidus. Kungs tevi vienmēr vadīs un tavu dvēseli sātīnās tuksnesī, un spēcīnās tavus kaulus, un tu būsi kā rāsas pilns dārzs un kā ūdeņu avots, kuram nepietrūkst valgmēs.” (58,6-11)

Piektdien un sestdien pirms Lielā gavēņa 4. svētdienas diecēzēs jāizplata iniciatīva “24 stundas Kungam”. Daudzi cilvēki ir no jauna atraduši ceļu uz Izlīgšanas sakramentu, un starp tiem ir daudzi jaunieši, kuri tādējādi atgriežas pie Kunga, pievēršas dziļai lūgšanu dzīvei un atkal atklāj savas dzīves jēgu. Centrālajā vietā no jauna pārliecinoši nostādīsim Izlīgšanas sakramentu, jo tas mums ļauj patiesi piedzīvot žēlsirdības lielumu. Tas katram penitentam būs patiesa iekšējā miera avots.

Nekad nepārstāšu uzsvērt to, lai biktstēvi būtu Tēva žēlsirdības patiesa zīme. Lai biktstēvi neimprovizē. Par tādu kļūstam tad, kad vispirms mēs paši kā penitenti meklējam piedošanu. Nekad neaizmirsīsim, ka būt biktstēvam nozīmē ņemt dalību Jēzus sūtībā un būt konkrētai dievišķās mīlestības, kas piedod un glābj, turpinājuma zīmei. Ikviens no mums ir saņēmis Svētā Gara dāvanu grēku piedošanai, un par to esam atbildīgi. Neviens no mums nav sakramenta kungs, bet gan uzticīgs Dieva piedošanas kalps. Katram biktstēvam jāpieņem ticīgie kā tēvam līdzībā par pazudušo dēlu: tēvs, kurš skrien pretī dēlam, neraugoties uz to, ka viņš visu ir izšķērdējis. Biktstēvi ir aicināti pievilkt pie sevis šo dēlu, kurš nožēlo un atgriežas mājās, un paust prieku, ka to ir atguvis. Viņi lai nepagurst doties pretī arī otram dēlam, kurš palika laukā un nespēja priecāties, lai izskaidrotu, ka viņa spriedumi ir netaisni un tiem nav nozīmes Tēva žēlsirdības priekšā, kurai nav robežu. Viņi neuzdos nevajadzīgus jautājumus, bet kā minētās līdzības tēvs pārtrauks pazudušā dēla sagatavoto uzrunu, lai aptvertu katra penitenta sirds saucienu pēc palīdzības un lūgumu pēc piedošanas. Vārdu sakot, biktstēvi ir vienmēr, visur un visās situācijās aicināti parādīt, ka pirmā vieta pienākas žēlsirdībai.

17. Šī Svētā gada Gavēnī man ir nodoms izsūtīt *Žēlsirdības Misionārus*. Viņi būs zīme tam, ka Baznīca mātišķi rūpējas par Dieva tautu, lai tā ieietu šī noslēpuma bagātību dziļumos, kas ir būtisks mūsu ticībai. Tie būs priesteri, kuriem došu varu piedot arī tos grēkus, kas ir rezervēti Svētajam Krēslam, lai būtu acīmredzams viņu mandāta plašums. Jo sevišķi viņi būs skaidra liecība tam, kā Tēvs uzņem tos, kuri meklē Viņa piedošanu. Tie būs žēlsirdības misionāri, jo visiem ļaudīm kļūs par cilvēciski piepildītas tikšanās instrumentiem un atbrīvošanas avotu, ar lielu atbildību palīdzot pārvarēt šķēršļus un atsākt dzīvot kristībā saņemto jauno dzīvi. Savā misijā tie vadīsies saskaņā ar apustuļa vārdiem: “Dievs visus ir saslēdzis nepaklausībā, lai būtu žēlsirdīgs pret visiem.” (*Rom 11,32*) Visi bez izņēmuma ir aicināti pieņemt šo aicinājumu uz žēlsirdību. Misionāri izdzīvo šo aicinājumu, raugoties uz Jēzu, “žēlsirdīgo un ticības cienīgo Augsto Priesteri” (*Ebr 2,17*).

Lūdzu brāļus bīskapus aicināt un uzņemt šos misionārus, lai viņi vispirms būtu pārlicinoši žēlsirdības sludinātāji. Lai diecēzēs tiek organizētas “tautas misijas”, un lai tādējādi šie misionāri būtu piedošanas prieka vēstneši. Lai viņi svin tautas labā Izlīgšanas sakramentu, un tādā veidā, pateicoties Jubilejas gada žēlastības laikam, daudzie bērni, kuri ir attālinājušies, varētu no jauna atrast ceļu uz Tēva mājām. Lai sevišķi šajā Lielā gavēņa laikā gani aicina ticīgos doties pie “žēlastības troņa, lai saņemtu žēlsirdību un atrastu žēlastību” (*Ebr 4,16*).

18. Lai piedošanas vārds sasniegtu visus un aicinājums piedzīvot žēlsirdību nevienam neatstātu vienaldzīgu! Es adresēju savu aicinājumu uz atgriešanos ar vēl lielāku uzstājību tiem, kuri sava dzīves veida dēļ ir attālinājušies no Dieva žēlastības. Īpaši domāju par vīriešiem un sievietēm, kas pieder kriminālajām grupām, lai kādas tās būtu. Jūsu pašu labā lūdzu jūs izmainīt dzīvi! Es jūs lūdzu Dieva Dēla vārdā, kurš, cīnoties ar grēku, nekad nav atstūmis grēcinieku. Neiekrīti briesmīgajā slazdā, domājot, ka dzīve ir atkarīga no naudas un ka tās priekšā viss zaudē vērtību un cieņu. Tā ir tikai ilūzija. Mūžībā naudu mēs sev līdzī nepaņemsim. Nauda nesniedz

patieso laimi. Naudas iegūšanai pielietotā vardarbība, kuras rezultātā līst asinis, nepadara ne varenus, ne nemirstīgus. Agri vai vēl nāks Dieva tiesa, no kuras neviens nespēs izbēgt.

Tas pats aicinājums lai aizsniedz korupcijas aizstāvjus vai līdzdalībniekus. Šī sērga, kas izplatījusies sabiedrībā, ir smags grēks, kas sauc uz debesīm, jo jau pašos pamatos grauj sociālo un personīgo dzīvi. Korupcija traucē raudzīties nākotnē ar cerību, jo ar savu bezkaunību un alkatību iznīcina vājāko plānus un samaj nabadzīgākos. Tas ir ļaunums, kas sakņojas ikdienas žestos, lai vēlāk pārvērstos publiskos skandālos. Korupcija ir pieķeršanās grēkam, kas nozīmē aizvietot Dievu ar naudu kā varas formas ilūziju. Tas ir tumsas darbs, kas balstās uz aizdomām un intrigām. *Corruptio optimi pessima* – pamatoti teica sv. Gregors Lielais, lai norādītu, ka neviens nedrīkst justies imūns pret šo kārdinājumu. Lai to izskaustu no personīgās un sociālās dzīves, ir nepieciešama gudrība, spēja būt nomodā, lojalitāte, caurspīdīgums, kā arī drosme apsūdzēt un atklāt. Ja ar to necīnās atklāti, ātri vai vēl tā padara mūs par līdzdalībniekiem un iznīcina eksistenci.

Tas ir labvēlīgs laiks, lai izmainītu dzīvi! Tas ir laiks, lai ļautu aizskart sirdi. Tas ir laiks, lai izdarītā ļaunuma, tai skaitā, smago noziegumu, priekšā ieklausītos to nevainīgo cilvēku raudāšanā, kuriem ir atņemti viņu labumi, viņu personas cieņa, mīlestība un pat dzīve. Palikšana uz ļaunuma ceļa ir nekas cits kā ilūziju un skumju avots. Patiesā dzīve ir kaut kas pilnīgi cits. Dievs nenogurst izstiept roku. Viņš vienmēr ir gatavs uz klausīt. Tāds esmu arī es, un tādi ir arī mani brāļi bīskapi un priesteri. Pietiekoši ir pieņemt aicinājumu uz atgriešanos un pakļauties taisnībai, kamēr Baznīca dāvā žēlsirdību.

19. Šajā kontekstā ir lietderīgi pieskarties attiecībām starp *taisnīgumu un žēlsirdību*. Tie nav divi pretēji aspekti, bet vienas realitātes divas dimensijas, kas attīstās progresīvi, līdz sasniedz savu virsotni mīlestības pilnībā. Taisnīgums ir fundamentāls civilās sabiedrības jēdziens, kad mēs atsaucamies uz juridisko kārtību, kurā tiek pielietots likums. Ar taisnīgumu

saprotam arī to, ka katram jāsaņem tas, kas viņam pienākas. Bībelē daudzviet atrodam atsauci uz dievišķo taisnīgumu un Dievu kā tiesnesi. Parasti tas tiek saprasts kā visa likuma ievērošana un ikviena laba izraēlieša attiecības ar Dieva dotajiem baušļiem. Tomēr šis skatījums ir bieži vien iestidzis legālismā, sagrozot sākotnējo jēdzienu un aizēnojot taisnīgumam piemītošo dziļāko nozīmi. Lai pārvarētu šo legālisma skatījumu, vajag atcerēties, ka Svētajos Rakstos taisnīgums pamatā ir saprasts kā uzticīga paļaušanās Dieva gribai.

No savas puses Jēzus runā vairāk par ticības nekā likuma ievērošanas svarīgumu. Tieši šādi mums vajag saprast Viņa vārdus, kad, sēžot pie Mateja galda kopā ar citiem muitniekiem un grēciniekiem, saka farizejiem, kas viņam pārmet: “Ejiet un mācieties saprast, ko nozīmē: *es gribu žēlsirdību nevis upuri*, jo neesmu nācis aicināt taisnos, bet grēciniekus.” (Mt 9,13) Saskaroties ar taisnīguma kā tīras likuma ievērošanas izpratni, šķirojot cilvēkus taisnīgajos un grēciniekos, Jēzus norāda uz lielo žēlsirdības dāvanu, kas meklē grēciniekus, lai dāvātu viņiem piedošanu un pestīšanu. Līdz ar to saprotam, kāpēc farizeji un likuma zinātāji atmēta Jēzu šī Viņa uzskata dēļ, kas bija brīvības un atjaunotnes avots. Viņi, gribēdami būt uzticīgi likumam, krāva uz cilvēku pleciem smagu nastu, graužot Tēva žēlsirdību. Likuma ievērošana nevar būt šķērslis ar cilvēka cieņu saistītajām prasībām.

Jēzus atsauce uz pravieša Osejas vārdiem - “es gribu mīlestību, nevis upuri (6,6)” – ir ļoti nozīmīga. Jēzus apstiprina, ka no šī laika un turpmāk Viņa mācekļiem jāvadās savā dzīvē saskaņā ar žēlsirdību, kā Viņš pats to apliecināja, daloties maltītē ar grēciniekiem. Žēlsirdība kārtējo reizi tiek atklāta kā Jēzus misijas fundamentāla dimensija. Tā ir patiens izaicinājums Viņa sarunu biedriem, kuri apstājas pie formālas likuma ievērošanas. Turklāt Jēzus raugās tālāk par likumu. Viņa kopība ar tiem, kurus likums uzskatīja par grēciniekiem, ļauj saprast, cik tālu sniedzas Viņa žēlsirdība.

Arī apustulis Pāvils nogāja līdzīgu ceļu. Pirms viņš satika Kristu uz Damaskas ceļa, viņš veltīja savu dzīvi tam, lai

nevainojami ievērotu likuma taisnību (sal. *Fil* 3,6). Atgriešanās pie Kristus viņam lika mainīt savu skatījumu tik tālu, ka vēstulē galatiešiem apgalvo: “Arī mēs esam sākuši ticēt uz Jēzu Kristu, lai kļūtu attaisnoti Kristus ticībā, nevis pēc likuma darbiem.” (2,16) Viņa izpratne par taisnīgumu mainās radikāli. Pāvils tagad pirmajā vietā noliek ticību, nevis vairs likumu. Nevis likuma ievērošana glābj, bet ticība uz Jēzu Kristu, kas ar savu nāvi un augšāmcelšanos nes pestīšanu ar žēlsirdību, kas attaisno. Dieva taisnīgums tagad kļūst par atbrīvotāju tiem, kurus nospiež grēka verdzība un visas tā konsekvences. Dieva taisnīgums ir viņa piedošana (sal. *Ps* 51,11-16).

20. Žēlsirdība nav pretrunā ar taisnīgumu, bet pauž Dieva nostāju pret grēcinieku, piedāvājot tam jaunu iespēju laboties, atgriezties un ticēt. Pravieša Osejas pieredze mums atklāj žēlsirdības pārkumu pār taisnīgumu. Šī pravieša laiks bija viens no dramatiskākajiem ebreju tautas vēsturē. Valsts bija tuvu iznīcināšanai, tauta nebija uzticīga derībai, attālinājusies no Dieva un pazaudējusi tēvu ticību. Pēc cilvēciskās loģikas būtu taisnīgi, ja Dievs domātu atteikties no neuzticīgas tautas, kura pārkāpa derību un nopelnīja sodu, proti, izsūtījumu. Pravieša vārdi to apstiprina: “Uz Ēģiptes zemi tam atpakaļ jādodas nebūs. Bet Ašūrs gan būs viņu ķēniņš, jo viņi liedzās atgriezties.” (*Os* 11,5) Tomēr pēc šīs reakcijas, kad tiek piesaukts taisnīgums, pravietis radikāli maina savu valodu un atklāj patieso Dieva vaigu: “Mana sirds jau citāda, un es iesilu līdzjūtībā. Es neļaušos dusmu kvēlei, es neiznīdēšu Efraimu vēlreiz, jo es esmu Dievs un ne cilvēks; esmu tavā vidū svētais un nenākšu pazudināt.” (11,8-9) Sv. Augustīns, it kā kontemplējot pravieša vārdus, saka: “Dievam ir vieglāk savaldīt dusmas nekā žēlsirdību”.¹² Tieši tā, Dieva dusmas ilgst tikai brīdi, kamēr Viņa žēlsirdība pastāv mūžīgi.

Ja Dievs apstātos tikai pie taisnīguma, tad Viņš pārstātu būt Dievs. Viņš būtu kā cilvēki, kas piesauc likuma ievērošanu. Ar taisnīgumu vien nepietiek, un pieredze māca, ka, apelējot

12 Sv. Augustīns, *Enarratio in Psalmum*, 76, 11.

tikai un vienīgi pie tā, pastāv risks to iznīcināt. Tāpēc Dievs pārsniedz taisnīgumu ar žēlsirdību un piedošanu. Tas nenozīmē mazvērtēt taisnīgumu vai padarīt to lieku, bet tieši pretēji – tam, kurš kļūdās, ir jāsaņem sods. Taču tās nav beigas, bet atgriešanās sākums, jo viņš piedzīvo piedošanas maigumu. Dievs neatmet taisnīgumu. Viņš to iekļauj un pārspēj augstākā notikumā, kur tiek piedzīvota mīlestība, kas ir patiesa taisnīguma pamats. Mums vajag pievērst lielu uzmanību tam, ko raksta Pāvils, lai nepieļautu to pašu kļūdu, ko apustulis pārmet sava laika jūdiem: “Dieva taisnīgumu nesaprazdami un cenzdamies celt paši savu taisnību, viņi nav pakļāvušies Dieva taisnībai, jo bauslības gals ir Kristus, lai taisnību iegūtu ikviens, kas tic.” (*Rom* 10,3-4) Šis Dieva taisnīgums ir žēlsirdība, piešķirta visiem kā žēlastība Jēzus Kristus nāves un augšāmcelšanās spēkā. Tātad Kristus krusts ir Dieva taisnīgums pār mums visiem un pasauli, jo dāvā mums mīlestības un jaunas dzīves pārlicību.

Jubileja ietver sevī atsauci arī uz *atlaidām*. Šajā Svētajā gadā tām ir īpaša nozīme. Dieva piedošana nepazīst robežu. Jēzus Kristus nāvē un augšāmcelšanās Dievs padara redzamu šo savu mīlestību, kas sniedzas tik tālu, ka iznīcina cilvēku grēku. Samierināšanās ar Dievu ir iespējama caur Lieldienu noslēpumu un Baznīcas starpniecību. Dievs vienmēr ir gatavs piedot un nekad nepagurst to piedāvāt jaunā un negaidītā veidā. Tomēr mēs visi piedzīvojam grēka pieredzi. Zinām, ka esam aicināti uz pilnību (sal. *Mt* 5,48), taču spēcīgi izjūtam grēka smagumu. Kamēr uztveram žēlastības spēku, kas pārveido, piedzīvojam arī grēka spēku, kas mūs ierobežo. Neraugoties uz piedošanu, mūsu dzīvi iezīmē pretrunas, kas ir mūsu grēku sekas. Izlīgšanas sakramentā Dievs piedod grēkus, un tie ir patiesi dzēsti, tomēr negatīvais nospiedums, ko grēki atstāja mūsu rīcībā un domās, paliek. Taču Dieva žēlsirdība ir daudz stiprāka arī par to. Tā kļūst par Tēva dāvātajām *atlaidām*, kas caur Kristus Līgavu nonāk pie piedošanu saņēmušā grēcinieka un to atbrīvo no visām grēka sekām, ļaujot tam darboties tuvākmīlestībā un pieaugt mīlestībā, nevis atkal krist grēkā.

Baznīca izdzīvo svēto sadraudzību. Šī sadraudzība, kas ir Dieva dāvana, Euharistijā aktualizējas kā garīga vienība, kas vieno mūs, ticīgos, ar svētajiem un svētīgajiem, kuru daudzums ir nesaskaitāms (sal. *Atk/ 7,4*). Viņu svētums nāk palīgā mūsu vājumam, un Māte Baznīca, pateicoties viņu lūgšanai un dzīvei, ir spējīga nākt pretī dažu vājumam ar citu svētumu. Izdzīvojot Svētā gada atlaidas nozīmē tuvoties Tēva žēlsirdībai ar pārliecību, ka Viņa piedošana aptver visu ticīgā dzīvi. Saņemot atlaidas nozīmē piedzīvojot Baznīcas svētumu, kas visiem dod iespēju iegūt Kristus pestīšanas labumus, lai tādējādi vistālākās vietas aizsniegtu Dieva mīlestība un piedošana. Izdzīvosim intensīvi Jubileju, lūdzot Tēvam piedot mums grēkus un dāvēt savas žēlsirdības atlaidas.

21. Žēlsirdības vērtība sniedzas pāri Baznīcas robežām. Tā mūs saista ar jūdaismu un islāmu, kas to uzskata par vienu no svarīgākajām Dieva īpašībām. Izraēls kā pirmais saņēma šo atklāsmi, kas paliek vēsturē kā neizsmeļamas bagātības sākums, ko piedāvāt visai cilvēcei. Kā to redzējām, Vecās Derības lappuses ir žēlsirdības caurvītas, jo stāsta par darbiem, ko Kungs veica savas tautas labā tās vēstures smagākajos brīžos. Islāms, no savas puses, piedēvē Radītājam tādas īpašības kā Žēlsirdīgs un Laipns. Šis sauciens bieži ir uz ticīgo musulmaņu lūpām, kas jūtas žēlsirdības pavadīti un atbalstīti savā ikdienas nespēkā. Arī viņi tic, ka nekas nespēj ierobežot dievišķo žēlsirdību, jo tās durvis vienmēr ir atvērtas.

Lai šis Jubilejas gads, izdzīvots žēlsirdībā, veicina tikšanos ar šīm reliģijām un citām cēlajām reliģiskajām tradīcijām; lai tas padara mūs atvērtākus dialogam, lai mēs labāk viens otru iepazītu un saprastu; lai tas izskauž ikvienu noslēgtības un nicinājuma veidu un ikvienu vardarbības un diskriminācijas formu.

22. Tagad savas domas vēršam uz Žēlsirdības Māti. Lai viņas maigais skatiens mūs pavada šajā Svētajā gadā, lai mēs visi varētu atklāt Dieva maiguma prieku. Neviens cits nav tik labi iepazinis par cilvēku tapušā Dieva noslēpuma spēku kā Marija.

Visu viņas dzīvi veidoja šīs par miesu kļuvušās žēlsirdības klātbūtne. Krustā piekaltā un Augšāmceltā Māte ir iegājusi dievišķās žēlsirdības svētnīcā, jo ņēma ciešu līdzdalību Viņa mīlestības noslēpumā.

Izvēlēta būt Dieva Dēla Māte, Marija bija no mūžiem Tēva mīlestības sagatavota, lai būtu *derības sķirsts* starp Dievu un cilvēkiem. Tā glabāja savā sirdī dievišķo žēlsirdību pilnīgā vienotībā ar savu Dēlu Jēzu. Viņas slavas dziesma uz Elizabetes sliekšņa tika veltīta žēlsirdībai, kas izplešas “no paaudzes uz paaudzi” (*Lk 1,50*). Arī mēs bijām klātesoši šajos pravietiskajos Jaunavas Marijas vārdos. Tas mums būs mierinājums un atbalsts, kad iesim pa Svētajām durvīm, lai piedzīvotu dievišķās žēlsirdības augļus.

Pie krusta Marija kopā ar Jāni, mīloto mācekli, ir piedošanas vārdu, kas atskan no Jēzus lūpām, lieciniece. Visaugstākā mēra piedošana, ko saņēma tie, kas Viņu piesita krustā, rāda, cik tālu var aizsniegties Dieva žēlsirdība. Marija liecina, ka Dieva Dēla žēlsirdība nepazīst robežas un aizsniedz visus, neizslēdzot nevienu. Vērsīsimies pie viņas ar seno un vienmēr jauno lūgšanu *Salve Regina*, lai viņa nepagurst vērst uz mums savas žēlsirdīgās acis un dara mūs cienīgus kontemplēt viņas Dēla Jēzus žēlsirdīgo vaigu.

Mūsu lūgšana paceļas arī pie daudziem svētajiem un svētīgajiem, kas žēlsirdību bija padarījuši par savas dzīves misiju. Šī doma īpaši tiek pievērsta lielajai žēlsirdības apustulei sv. Faustīnai Kovaļskai. Viņa, kas bija aicināta ieiet dievišķās žēlsirdības dziļumos, lai aizbilst par mums un iegūst mums spēju dzīvot un vienmēr staigāt Dieva piedošanā un nesatricināmā palāvībā Viņa mīlestībai.

23. Ārkārtas svētā gada mērķis ir ik dienas izdzīvot žēlsirdību, ko Tēvs vienmēr izlej pār mums. Šajā Jubilejā ļausim Dievam mūs pārsteigt. Viņš nekad nepagurst atvērt savas sirds durvis, lai atkārtotu, ka mūs mīl un vēlas dalīties ar mums savā dzīvē. Baznīca jūt steidzamu vajadzību pasludināt Dieva žēlsirdību. Baznīcas dzīve ir autentiska un ticama, kad tā pārlicinoši sludina žēlsirdību. Viņa zina, ka tās pirmais

uzdevums, īpaši lielo cerību un spēcīgo pretrunu pilnajā mūsdienu laikmetā, ir ievadīt visus lielajā Dieva žēlsirdības noslēpumā, kontemplējot Kristus vaigu. Baznīca kā pirmā ir aicināta būt ticama žēlsirdības lieciniece, sludinot un izdzīvojot to kā Jēzus Kristus Atklāsmes centru. No Trīsvienības sirds, no visdziļākā Dieva noslēpuma, rodas un nemitīgi izplūst lielā žēlsirdības upe. Šis avots nekad nevar izsīkt, lai cik daudz būtu to, kas pie tā tuvojas. Ikreiz, kad kādam ir nepieciešams, varēs pie tā nākt, jo Dieva žēlsirdība ir bez robežām. Jo neizdibināmāks ir tajā ietvertā noslēpuma dziļums, jo neizsmeļamāka ir bagātība, kas no tā izplūst.

Lai šajā Jubilejas gadā Baznīcā atskan Dieva Vārds, kas skan spēcīgi un pārlicinoši kā piedošanas, atbalsta, palīdzības, mīlestības vārds un žests. Lai tā nepagurst, piedāvānot žēlsirdību, un vienmēr ir pacietīga, mierinot un piedodot. Lai Baznīca ir ikviena vīrieša un ikvienas sievietes balss un ar pašāvību un bez mitas atkārto: “Atceries, Kungs, savu žēlsirdību un savu mīlestību, kas pastāv kopš mūžiem.” (*Ps 25,6*)

Nodots Romā pie svētā Pētera, 11. aprīlī, Lieldienu II svētdienas jeb Dieva Žēlsirdības svētku priekšvakarā, mūsu Kunga 2015. gadā, pontifikāta trešajā gadā.

Francisks